اثبات داد و متعلق است بما قبل على ما قال الامام النووی تقدیره سمع الله حمد ما ربنا
ولک الحمد فاستجب حمدنا و قیل ربنا استجب لک الحمد   رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ الخ یعنی در
صحیح بخاری مرویست نیز از ابوهریره بغیر واو   رَبَّنَا وَ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا
طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ   یعنی در صحیح بخاری و سنن ابوداود و نسائی مرویست
از رفاعة ابن رافع رضی الله عنه زرقی که رسول خدا در قومه این حمد میخواندند ابن قیم گفته است
که جمع میان اللهم و واو نا روا است و در مکارم است که در تحمید چهار روایت است ربنا
لک فی القنیة هو الصحیح و قال الطحاوی هو الاصح ربنا و لک الحمد فی القنیة و هو الاظهر اللهم
ربنا لک الحمد فی المحیط هو الا و فضل اللهم ربنا و لک الحمد و هو الاحسن و الکل منقول عن
النبی صلی الله علیه وسلم کذا فی الکافی   اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ مِلْأَ السَّمٰوَاتِ وَ
مِلْأَ الْأَرْضِ وَ مِلْأَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ اَللّٰهُمَّ طَهِّرْنِي بِالثَّلْجِ وَ
الْبَرَدِ وَ الْمَاءِ الْبَارِدِ اَللّٰهُمَّ طَهِّرْنِي مِنَ الذُّنُوبِ وَ الْخَطَايَا
كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْوَسَخِ   ملا بکسر میم و سکون
لام پری وسخ کوس ریم و ریمناک شدن روکش و ورق که رد و در روایت مسلم است
مثله هر سه از باب علم یعنی در صحیح مسلم و سنن ابوداود و ترمذی و ابن ماجه مرویست
از عبد الله ابن ابی اوفی رضی الله عنه که رسول خدا در قومه این حمد میخواندند بدانست که
الشهر نصب لفظ ملا است بنا بر مصدریت و فعلش که صفت الحمد باشد نیز روایت
ای خاصه است حمدی که مانند آن حمد است که پر کند جمیع اماکن مخلوقه حال را که آسمانها و
زمین است و در بعض روایات زیادتی و ملا ما بینهما است که ابر و هوا است پس
پر کرد و فرمود که پر کند مخلوقه مآل را که خواسته در ازل خلق آن از ممکنات معدومه
بعد از پر کردن آسمانها و زمین و ما بینهما و این کلام تمثیل است و تقریر زیرا که تقدیر کلمات

حمد و ثنا

حمد و ثنای خدا بکمال ممکن نیست مقصد تکثیر عدد این کلمات است بحدی که اگر با فرض
اجسام شود پر کند جمیع اماکن مذکوره را قال الله تعالی و یخلق ما لا تعلمون و اظهار عجز از ادای
حمد و ثنای خدا و محتمل که مراد حمدی باشد که مماثل و مقابل نفس سموات و ارض و ما بینهما از
مخلوقات گردد که تمامه مذکورات نعمتها است که مستوجب حمد خدا است و بعد از آن تنوع
جهد و طاقت تعمیم و ترقی فرمود و احوال خدا حوالت بمشیت و اراده او نمود در گفت
ملا ما شئت من شیء بعد ای حمدی که مماثل و مقابل چیز است که متعلق مشیت و اراده ت
است بعد از تمامه مذکورات که مانند عرش و کرسی و فوق آن و تحت الثری کائنات باشند
اخری است که لا تعد و لا تحصی است مثل وان تعدوا نعمة الله لا تحصوها است و این حمد
و ثنا حمدیست که مانند نعمتهای نامتناهی الهی غیر متناهی است و لهذا سید عالم مسمی
با حمد صلی الله علیه وسلم اللهم طهرنی بالثلج الی آخره بار خدایا پاک و پاکیزه کن مرا با نواع
مغفرت و فضل و رحمت تو که من الذنوب و الخطایا ای از گناهها که دانسته است
عمدا و از گناهها که صادر است خطا یا سهوا یا از حقوق عباد و حقوق الله یا از کبایر
و صغایر چنانکه پاک و پاکیزه کرده میشود جامه سفید را از چرک گفت و در نسخه البیت
تنقی بصیغه معلوم می طلب از روی حقیقت و تخصیص ثوب ابیض برای زیادتی
اهتمام است بپاک کردن آن یا برای اجتنب این ثوب نزد آنحضرت
اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ مِلْأَ السَّمٰوَاتِ وَ مِلْأَ الْأَرْضِ وَ مِلْأَ مَا بَيْنَهُمَا
وَ مِلْأَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ أَهْلَ الثَّنَاءِ وَ الْمَجْدِ أَحَقُّ مَا قَالَ
الْعَبْدُ وَ كُلُّنَا لَكَ عَبْدٌ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَ لَا مُعْطِيَ لِمَا
مَنَعْتَ وَ لَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ   یعنی در صحیح مسلم و سنن ابو
داود و نسائی مرویست از ابو سعید خدری رضی الله عنه که رسول خدا در قومه این حمد

Copyright © King Saud University

Created with PDFsharp 1.2.1269-g (www.pdfsharp.com)